

A więc to tak rodzi się sztuka? – wyrażamy opinię na temat obrazu i jego interpretacji

Cele lekcji

- wyszukiwanie informacji w tekście i ich wykorzystywanie
- opisywanie odczuć, które budzi dzieło
- formułowanie własnych sądów i wniosków
- wyszukiwanie odpowiednich fragmentów tekstu
- redagowanie opisu obrazu
- redagowanie twórczej wypowiedzi pisemnej na określony temat

Materiały i środki dydaktyczne

- multipodręcznik dla klasy 2 gimnazjum (s. 313–315)
- karta pracy

Metody i techniki nauczania

- rozmowa nauczająca
- praca z tekstem i obrazem

Formy pracy

- praca jednostkowa
- praca grupowa
- praca zbiorowa

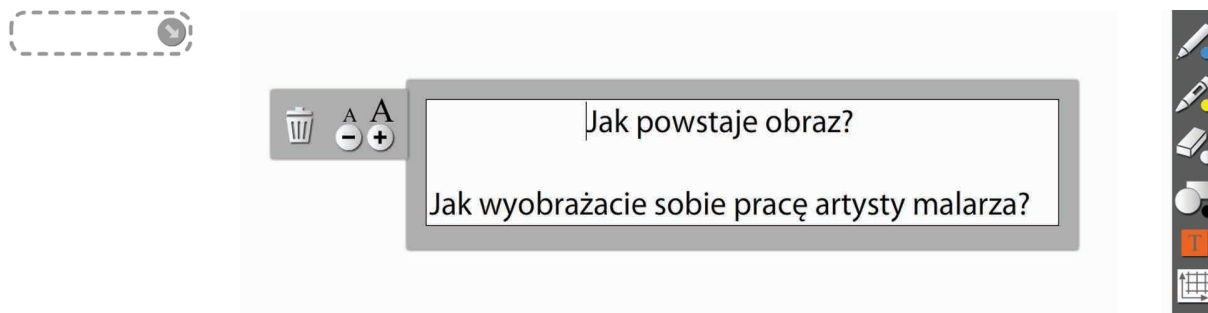
Czas realizacji

- 1 godzina lekcyjna

Przebieg lekcji

1. Rozmowa na temat pracy malarza

Przed rozpoczęciem zajęć przygotowujemy się do lekcji. W tym celu powiększamy obraz *Malarz w swojej pracowni* (multipodręcznik, s. 314). Następnie zwijamy go, klikając na strzałkę w prawym górnym rogu. Korzystając z ikony (wpisywanie tekstu), na górze strony zapisujemy pytania: „Jak powstaje obraz?” oraz „Jak wyobrażacie sobie pracę artysty malarza?”.

A. Łuczak, E. Prylińska, *Język polski. Między nami. Multipodręcznik dla klasy drugiej gimnazjum*, s. 314.

Lekcję rozpoczynamy rozmową. Zadajemy uczniom pytania, które zapisaliśmy na stronie.

2. Praca z obrazem Adriaena van Ostade *Malarz w swojej pracowni*

Rozwijamy obraz, klikając w strzałkę znajdującą się w lewym górnym rogu strony. (Jeśli zapisane pytania przeszkadzają, to można je usunąć).

A. Łuczak, E. Prylińska, *Język polski. Między nami. Multipodręcznik dla klasy drugiej gimnazjum*, s. 314.

Polecamy uczniom, aby uruchomili swoje multipodręczniki. Rozdajemy im karty pracy. Następnie dzielimy uczniów na kilkusobowe zespoły i prosimy o wykonanie ćwiczenia 1. Po upływie wyznaczonego czasu grupy odczytują pytania. Najciekawsze możemy zapisać dookoła obrazu, korzystając z ikony (wpisywanie tekstu).

Następnie prosimy o wykonanie ćwiczeń 2, 3 oraz 4 z karty pracy. Chętni uczniowie czytają swoje odpowiedzi.

3. Praca z tekstem Zbigniewa Herberta

W kolejnej części lekcji powiększamy tekst Zbigniewa Herberta *Cena sztuki* i go głośno czytamy (multipodręcznik, s. 313). Uczniowie słuchają i śledzą tekst.

Zbigniew Herbert

Cena sztuki

*Was macht die Kunst?
[...] die Kunst geht nach Brot.
Das muss sie nicht; das soll sie nicht [...]*
Lessing, Emilia Galotti

Obszerna izba, dość mroczna, chociaż po lewej stronie jest wielkie, sklepione okno. Przez grube kawałki szkła oprawione w olów sączy się do wnętrza leniwe światło dnia. Bokiem do okna ustawione są drewniane sztalugi, przy których siedzi malarz. Na głowie ma beret, odziany jest w starą kurtkę z grubego materiału, bufiaste spodnie, ciężkie, nieforemne buciory. Prawą nogę oparł o dolną, poprzeczną deskę sztalugi. Ręka uzbrojona w pędzel zbliża się do powierzchni malowidła.

Was macht... – Co porabia sztuka? [...] ogląda się za chlebem. Wszelako nie powinna; stanowczo nie powinna

sztaluga – stojak z ruchomymi uchwytyami służący malarzowi do umieszczenia malowanego obrazu na odpowiedniej wysokości

A. Łuczak, E. Prylińska, *Język polski. Między nami. Multipodręcznik dla klasy drugiej gimnazjum*, s. 313.

Wyświetlamy zadanie 1 i prosimy uczniów o jego wykonanie (multipodręcznik, s. 314).

1. Wskaż fragmenty utworu będące:

- opisem oglądanego obrazu,
- refleksją zrodzoną podczas jego oglądania,
- opinią na temat dzieła,
- wyrażeniem opinii na temat innej interpretacji.

A. Łuczak, E. Prylińska, *Język polski. Między nami. Multipodręcznik dla klasy drugiej gimnazjum*, s. 314.

Uczniowie mogą zaznaczać odpowiednie fragmenty, używając ikon (pisak) lub (zakreślacz). Sprawdzamy poprawność rozwiązania zadania – chętni uczniowie czytają zaznaczone fragmenty utworu. Polecenie cały czas pozostaje wyświetlone. Prosimy uczniów o porównanie swoich opisów obrazu z opisem Herberta i powiedzenie, co zauważyli. Następnie powiększamy zadanie 2 (multipodręcznik, s. 314).

2. Zinterpretujcie tytuł *Cena sztuki*. Weźcie pod uwagę:

- opis pracy malarza,
- refleksje dotyczące opisywanego obrazu,
- związek motta z treścią utworu.

A. Łuczak, E. Prylińska, *Język polski. Między nami. Multipodręcznik dla klasy drugiej gimnazjum*, s. 314.

Uczniowie podają swoje propozycje interpretacji tytułu. Możemy je zapisać pod poleceniem, używając ikony (wpisywanie tekstu).

W trakcie omawiania zadania 2 wracamy do tekstu Herberta. Powiększamy go, a następnie za pomocą ikony (kursor) zaznaczamy ramką fragment: *Wszystkie subtelne gusta, wyobrażenia pięknoduchów muszą doznać zawodu i cofnąć się przed gęstą materialnością dzieła. Materia malarska jest ciężka, chropawa, masywna.*

Nie ma w tym obrazie ani cienia tajemniczości, czarnoksięstwa, uniesienia. Trzeba dużej i zblakanej wyobraźni, aby dopatrzeć się tutaj, jak to czyni pewien historyk sztuki – faustowskiego nastroju. Nikt nie stoi za plecami malarza. Po drobnej zmianie rekwizytów mogliby w tej izbie pracować – twórca stołów albo mistrz igły.

Wszystkie subtelne gusta, wyobrażenia pięknoduchów muszą doznać zawodu i cofnąć się przed gęstą materialnością dzieła. Materia malarska jest ciężka, chropawa, masywna.

+ Taki jest Adriaen van Ostade (1610–1685) – *Malarz w swojej pracowni*. Olej na dębowej desce o wymiarach 38×35,5 cm.

Fragment książki *Martwa natura z wędzidłem*

tajemniczości

pięknoduch – człowiek odznaczający się przypisywaniem zbyt dużej wartości wzruszeniom estetycznym, uzewnętrznianiu swoich stanów emocjonalnych

A. Łuczak, E. Prylińska, *Język polski. Między nami.*
Multipodręcznik dla klasy drugiej gimnazjum, s. 313.

Pytamy uczniów, jak rozumieją te słowa w kontekście całego tekstu i czy się z nimi zgadzają.

4. Zapisanie tematu i redagowanie dłuższej wypowiedzi pisemnej

Aby podsumować lekcję, dyktujemy temat i polecamy uczniom wykonanie zadania 4. Wyświetlamy polecenie i wspólnie z uczniami omawiamy zadanie – ilustracje do zadania zmieniają się po kliknięciu ikony 123 znajdującej się na dole strony.

4. Napisz pracę opisującą jedną z przedstawionych przestrzeni. Niech mottem twojej wypowiedzi będą słowa *A więc to tak rodzi się sztuka?*

▲ Philip Guston, *Stół malarza*, XX w.

A. Łuczak, E. Prylińska, *Język polski. Między nami.*
Multipodręcznik dla klasy drugiej gimnazjum, s. 315.

Informujemy, że inspiracją do napisania tekstu może być utwór Zbigniewa Herberta, ale mogą go stworzyć także w zupełnie innym stylu czy gatunku (np. humorystycznym) lub w formie tekstu poetyckiego. Najciekawsze prace można nagrodzić oceną. Uczniowie swoje teksty zapisują w zeszytach. (Jeśli zabraknie czasu na lekcji, zadanie 4 można zadać jako pracę domową).

Karta pracy
A więc to tak rodzi się sztuka?

1. Zapiszcie 6 pytań, jakie przychodzą Wam na myśl, gdy patrzycie na obraz Adriaena van Ostade *Malarz w swojej pracowni*.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Napisz, co zostało przedstawione na obrazie Adriaena van Ostade.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Zapisz co najmniej 3 zdania będące refleksją na temat obrazu.

.....

.....

.....

.....

4. Napisz swoją opinię o obrazie.